

MESURA DE GOVERN. SESSIONS INFORMATIVES D'ACOLLIDA

1. INTRODUCCIÓ

La ciutat de Barcelona s'ha caracteritzat al llarg de la seva història per ser una ciutat d'acollida de moltes persones vingudes d'arreu en diferents onades i períodes migratoris. En els darrers deu anys estem vivint un període de gran intensitat amb l'arribada a la ciutat de milers de persones procedents de molts països del món.

La gran majoria d'aquestes persones fa el procés migratori amb la intenció de millorar les seves condicions de vida i les del seu nucli familiar, i moltes d'elles acaben establint-se i tirant endavant el seu projecte de vida a la nostra ciutat.

Aquesta realitat està comportant un canvi del paisatge humà de la nostra ciutat i un augment de les complexitats socials, derivades d'un increment de la diversitat social, cultural, lingüística, religiosa o d'hàbits i costums com a conseqüència d'aquests fluxos migratoris.

Aquest procés suposa un gran repte pel conjunt de la ciutadania en termes de cohesió i convivència, però també una bona oportunitat que entre tots hem de saber i poder aprofitar.

A l'Ajuntament de Barcelona ja fa molts anys que es duen a terme polítiques d'acollida amb l'objectiu de facilitar la integració de les persones nouvingudes, com ho demostra el fet que el principal equipament públic d'acollida de la ciutat, com és el SAIER, es va crear l'any 1989.

Però la realitat va canviant i també ho fan els marcs institucionals i jurídics i per tant és important que les polítiques d'acollida es reforcin i s'adaptin a aquests canvis. En aquest sentit en el **Pla de Treball d'Immigració 2008-2011** de l'Ajuntament de Barcelona, aprovat per consens polític de tots els grups municipals, es defineix com una de les àrees principals d'intervenció el "reforç de l'estratègia d'acollida de la ciutat". Dins d'aquesta estratègia d'acollida, s'han concretat diferents mesures com ara la de "desenvolupar el programa d'acompanyament de nuclis familiars reagrupants", per tal d'adaptar l'acollida a les persones que arriben en virtut del reagrupament, fins i tot abans de fer-se'n efectiu. Aquesta mesura ja està en execució des de finals de 2008. Un altra mesura important consisteix a la "implantació a tota la ciutat d'un sistema de sessions informatives grupals per als nous residents".

En execució d'aquestes disposicions, l'Ajuntament de Barcelona ha previst la implantació, a partir del mes de desembre de 2009, del projecte de Sessions informatives d'acollida per a persones estrangeres. Sens perjudici de la seva implantació de manera autònoma, la inscripció a aquestes sessions constitueix un

dels serveis que formen part del conjunt de tràmits denominat *Benvinguda a Barcelona* que serà ofert a totes les persones que s'empadronin a la ciutat, ja sigui per primera vegada o per un canvi de domicili.

Aquestes sessions informatives esdevindran la principal porta d'entrada als itineraris d'acollida que es preveuen en les **Bases d'Acollida** de la ciutat i en el futur desplegament de les previsions del **Projecte de llei d'acollida de les persones immigrades i les retornades a Catalunya**, actualment en tràmit al Parlament de Catalunya.

En el context de l'esmentat projecte de llei es promou aquest projecte de *Sessions informatives d'acollida* que serà adaptat a les disposicions de la nova Llei en el moment que aquesta sigui promulgada.

Aquesta mesura de govern té l'objectiu d'explicar la finalitat d'aquest projecte i de concretar el procés de desplegament del mateix.

ANTECEDENTS

L'estratègia d'acollida de la ciutat que s'ha anat definint i consolidant al llarg dels anys és una estratègia que es basa en la col·laboració estreta entre les polítiques i actuacions municipals i la tasca de les entitats i associacions de la ciutat que treballen en aquest àmbit.

L'any 1989 l'Ajuntament de Barcelona va posar en marxa el Servei d'Atenció al Immigrant i Estranger Refugiat (SAIER), el primer equipament públic d'acollida de Catalunya adreçat a persones nouvingudes. Aquest equipament es va posar en marxa amb la col·laboració de diferents entitats de la societat civil que ja estaven treballant i tenien experiència en aquest camp. Actualment les entitats i institucions que estan dins del SAIER són: CITE, AMIC, Fundació ACSAR, Consorci de Normalització Lingüística, Col·legi d'Advocats i Creu Roja.

El SAIER rep al voltant de 20.000 usuaris l'any i els serveis que ofereix són els següents:

- Atenció a persones nouvingudes i derivació a altres serveis de la ciutat.
- Assessorament i defensa jurídica a persones sol·licitants d'asil i refugi.
- Assessorament i tramitació de documentació relativa a estrangeria.
- Programes d'inserció social i laboral de persones immigrades estrangeres i/o refugiades.
- Aprenentatge de les llengües, serveis de traducció i interpretació, coneixement de l'entorn, etc...

L'any 2001 es va constituir la Comissió Política d'Immigració de l'Ajuntament de Barcelona, en el marc de la qual es va aprovar, l'any 2002, el Pla Municipal d'Immigració amb l'acord unànim de tots els grups polítics, basat en els principis que han guiat la política d'immigració de l'Ajuntament de Barcelona: Igualtat, diversitat cultural, convivència, cohesió social, normalització, transversalitat i participació. En aquest Pla es definia com a un dels principals objectius l'acollida a les persones nouvingudes.

A partir de l'any 2005 l'Ajuntament es planteja la necessitat de millorar la coordinació del conjunt d'actuacions d'acollida que es duïen a terme a la ciutat per part d'una gran diversitat d'actors i establir un marc compartit i consensuat d'actuació.

La Direcció d'Immigració de l'Ajuntament va impulsar un procés participatiu amb unes 80 entitats de la ciutat que ja estaven treballant en diferents tasques d'acollida, que va culminar el 2006 amb l'elaboració del **Pla d'acollida de Barcelona**, denominat "Bases d'Acollida de Barcelona ciutat". El document recollia les directrius que orientaven els diferents àmbits d'actuació (recepció, educació, salut, treball, llengua, coneixement de l'entorn, etc.) i va fixar diferents itineraris d'acollida en funció de la situació individual de la persona. Aquestes Bases s'han anat alimentant de projectes d'intervenció que optimitzen els processos d'acollida de la població nouvinguda a la ciutat.

En aquest document es varen marcar el següents objectius:

- Garantir l'accés a la informació bàsica de totes les persones nouvingudes, i orientar-les en els circuits d'acollida per tal que puguin desenvolupar-se autònomament a la ciutat. Aconseguir que totes les persones que arriben a la ciutat accedeixin a la informació i als itineraris d'acollida.
- Garantir l'accés i l'ús normalitzat als serveis d'acompanyament bàsics (empadronament, assessorament jurídic, sistema sanitari, serveis socials, sistema educatiu, coneixement de l'entorn, aprenentatge de la llengua, assessorament laboral)
- Promoure la participació social dels nouvinguts a la societat d'acollida
- Fomentar la coordinació entre els agents socials i institucionals que treballen en l'àmbit de l'acollida a la població immigrada.
- Promoure la implicació i la corresponsabilització dels agents socials i del conjunt de la ciutadania en l'acollida de la població nouvinguda

En aquest sentit, l'aposta de l'Ajuntament va ser la de definir una estratègia a partir de potenciar un centre públic com el SAIER i de donar suport a una àmplia xarxa d'acollida formada actualment per gairebé un centenar d'entitats. El suport ha estat sobretot econòmic a partir de la línia de subvencions d'acollida però també de caràcter tècnic i logístic mitjançant el impuls i la coordinació dels diferents grups de

treball que es van establir dins de la Xarxa. En aquest sentit, l'assessorament jurídic, l'acompanyament i la tramitació de la documentació específica d'estrangeria que ofereix el SAIER i les entitats que presten aquests serveis, s'agrupen a la **Coordinadora d'assessorament jurídic (XESAJE)**, liderada per la Direcció del programa d'immigració de l'Ajuntament.

Un altre dels eixos fonamentals de la política d'acollida de l'Ajuntament en aquests darrers anys ha estat la forta aposta per potenciar l'aprenentatge de la llengua. Així, s'ha donat un pas molt important en l'augment de l'oferta de cursos de català per a persones nouvingudes a la ciutat. Aquesta política ha suposat que, en col·laboració amb el Centre de Normalització Lingüística de Barcelona (CNL), l'any 2005 es creés el Nou Centre d'Acolliment Lingüístic (CAL) a la Plaça de Catalunya, que constitueix un nou enfocament en el tipus de cursos de nivell bàsic de català especialment dissenyats per a estrangers, per tal d'iniciar-se en l'aprenentatge del català. Aquest nou plantejament va implicar, per part del CNL, un increment del professorat en un 40%, així com garantir la matrícula oberta durant tot l'any. Això ha permès que cada setmana puguin iniciar-se cursos inicials de català per a estrangers.

L'any 2008 es va obrir el Centre de Cultura i Llengua al C/ Avinyó, un nou espai multifuncional que permet afrontar amb garanties el gran volum de demanda existent. Paral·lelament el CNL, amb suport de l'Ajuntament, ha desenvolupat materials didàctics especialment adreçats a alguns col·lectius que s'inicien en la nostra llengua. El nombre d'inscripcions que s'ha atès en aquests cursos de nivell bàsic ha passat de 13.000 l'any 2005 a 27.000 l'any 2008.

Pel que fa a l'aprenentatge de la llengua castellana, els cursos s'imparteixen fonamentalment a les escoles d'adults de la ciutat però també a diverses entitats que es dediquen a l'ensenyament de les llengües.

La **Coordinadora de la llengua** és un organisme nascut dins de la xarxa d'acollida amb la finalitat d'establir un sistema de coordinació entre totes les entitats i institucions que es dediquen a l'aprenentatge de les llengües, a fi de garantir la complementarietat i optimització dels recursos de formació lingüística adreçats a persones nouvingudes. Les entitats compten amb professionals que garanteixen la qualitat del servei, atès que prèviament hi ha una tasca col·lectiva important de coordinació i col·laboració amb altres Administracions per tal de mantenir actualitzats els criteris d'actuació i els materials.

El conjunt d'entitats que formen la Xarxa d'acollida va realitzar, durant 2008, un número total de 107.665 atencions a persones nouvingudes, de les quals 65.558 van ser participacions en algun projecte d'acollida.

Finalment, cal destacar que l'any 2007 es va posar en marxa un projecte als Districtes de Sants-Montjuïc i de Sant Martí per reforçar el servei que es prestava al

SAIER i al conjunt de la xarxa d'entitats. Aquest projecte consistia en la organització d'unes sessions informatives d'acollida per a nousvinguts des de les quals es podia derivar a les persones que ho necessitessin als serveis del SAIER o de les entitats de la xarxa d'acollida.

Les sessions s'han realitzat tant a la seu dels Districtes com a la de diferents entitats de la xarxa, escoles d'adults, etc... a les què es desplacen els tècnics d'acollida per tal de poder arribar a un perfil de persones que ja porten anys a la ciutat però que encara tenen un coneixement baix de l'entorn, de la llengua o dels recursos i serveis bàsics. Aquest és l'antecedent immediat del projecte a què es referix aquesta mesura de govern.

CONTINGUT DE LA MESURA

a) Objectius

- Esdevenir la porta d'entrada als diferents itineraris d'acollida en funció de les diferents situacions individuals.
- Possibilitar que les persones nousvingudes accedeixin a la informació i als recursos bàsics que han d'afavorir la seva integració a la ciutat, així com al coneixement dels seus drets i deures, des del moment del seu empadronament a la ciutat de Barcelona.
- Promoure la participació social dels nousvinguts en la xarxa associativa de la ciutat i la seva autonomia personal.
- Fomentar la coordinació, la implicació i la corresponsabilització entre els agents socials que treballen en l'àmbit de l'acollida a la població immigrada a la ciutat, especialment en un context de proximitat de barri.
- Promoure la interacció de les persones nousvingudes amb el conjunt de la societat barcelonina.

b) Destinataris

En la línia del què preveu el *Projecte de Llei d'Acollida de les persones immigrades i les retornades a Catalunya*, el servei es prestarà a les persones estrangeres a partir del moment en què es faci efectiu el seu empadronament i també als què ja portin un temps a la ciutat però necessitin encara informació sobre els recursos d'acollida i del context de la ciutat d'acollida.

c) Descripció del procés

1. Sol·licitud

En el mateix moment que una persona estrangera es doni d'alta al Padró municipal d'habitants, se li oferirà la possibilitat de realitzar un seguit de tràmits, inclosos en el *Kit Benvinguda a Barcelona*, entre els quals hi figura l'assistència a una *Sessió informativa d'acollida*. En cas que s'accepti la inscripció, es demanarà a l'interessat informació sobre la seva necessitat de traductor. S'entregarà al sol·licitant un justificant per escrit de la seva sol·licitud, amb informació en diferents idiomes sobre el calendari de sessions previstes al seu Districte.

La sol·licitud també podrà realitzar-se telemàticament, a través del Portal de Tràmits a la web municipal. Les dades de la sol·licitud podran ser consultades informàticament pels tècnics d'acollida destinats a cada districte, que es posaran en contacte amb cadascuna de les persones sol·licitants, via telefònica o per correu electrònic, i concertaran la sessió concreta a la que hi assistirà, en funció del calendari establert i de les necessitats de traducció. Un cop concertada la cita, s'emetrà automàticament un missatge sms, o electrònic, de confirmació.

A aquestes sessions també s'accedirà a través de derivacions realitzades per altres serveis municipals (per exemple el SAIER, el Punt d'arrelament, etc.) o des de la pròpia xarxa d'entitats d'acollida, i **podran assistir-hi persones que duguin residint un temps a Barcelona**, però que, per diferents motius, no disposin d'informació bàsica sobre el funcionament de la ciutat i de la societat d'acollida.

2. **Format** de les Sessions i **Lloc** de realització:

Fixes: Són les sessions que tindran un calendari fix i es faran sempre al mateix horari i al mateix lloc, que estarà situat a la seu dels districtes.

Itinerants: Són les sessions adaptades a les necessitats de les entitats, equipaments o col·lectius amb qui s'hagi acordat fer una sessió informativa, que es desenvoluparan a la seu de les pròpies entitats o als serveis i equipaments com ara les escoles d'adults, centres de salut, religiosos, etc.

3. **Periodicitat** de les sessions

Fixes:

- Setmanal, al districte de Ciutat Vella.
- Quinzenal, als districtes de l'Eixample, Sants- Monjuïc, Gràcia, Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Andreu i Sant Martí.
- Mensual, als districtes de Les Corts i Sarrià- Sant Gervasi.

La periodicitat de les sessions itinerants s'ajustarà al volum de la demanda.

4. Metodologia

- Sessions grupals informatives com a **màxim de 20 persones**, d'una durada aproximada entre 2 i 3 hores.
- Dirigides per un agent d'acollida
- Dinàmica participativa
- Atenció individual posterior a la sessió per complementar la informació i derivar per iniciar un itinerari individualitzat.
- Utilització de diferents materials: DVD "Benvinguts a Barcelona", Material d'Acollida, Guia d'Acollida de Butxaca de Barcelona, informació específica addicional del districte, etc.
- Servei de traducció i intèrpret, si s'escau.
- Certificat de realització de la sessió informativa. El Projecte de Llei d'Acollida preveu **l'emissió de certificacions oficials** que tinguin eficàcia jurídica en els procediments d'estrangeria, com per exemple en l'obtenció de l'informe d'arrelament social.

d) Desenvolupament i contingut de la sessió

Les sessions constaran d'una fase inicial de presentació, una segona fase de desenvolupament del contingut i d'una tercera fase en la qual es propicia la participació i la resolució de dubtes, dins d'una orientació més individualitzada cap a altres serveis i recursos del barri. Consta de diferents moments:

- Explicació marc de la ciutat de Barcelona, del districte i dels barris.
- Presentació dels recursos d'Acollida de ciutat: SAIER i xarxa d'entitats
- Normes de convivència i civisme
- Drets i deures dels ciutadans/nes
- Equipaments i Serveis públics
- Serveis d'Assessorament Jurídic
- Centres d'aprenentatge de les llengües
- Formació i inserció laboral
- Salut i Ensenyament

La informació sobre els recursos, associacions i activitats de lleure incorporarà la realitat del districte on es realitzi la sessió.

Posteriorment, es prestarà atenció individualitzada per orientar les persones cap al servei o recurs més idoni, com ara els cursos de llengua, els serveis d'assessorament jurídic, d'inserció i formació laboral, etc.

e) Organització

Taula d'anàlisi d'actors i col·laboradors:

Gestió del projecte	Direcció del Programa d'Immigració	<p>Direcció del projecte</p> <p>Gestió del projecte a nivell ciutat</p> <p>Aportació dels recursos</p> <p>Seguiment i avaluació</p> <p>Coordinació dels agents d'acollida dels districtes</p>
	Entitat gestora a cada districte	<p>Gestió del projecte a nivell districte</p> <p>Desenvolupament de les sessions informatives a nivell de territori</p> <p>Seguiment i avaluació del projecte</p> <p>Contacte amb la xarxa associativa del territori</p>
Col·laboradors dels projecte	Direcció de Serveis a les persones dels 10 districtes de Barcelona	<p>Proporcionar les instal·lacions i col·laborar en la difusió i en la posta en marxa del projecte</p>
	Xarxa social del territori	<p>Adreçar persones a les sessions. Atendre les que n'hagin estat derivades.</p>

f) Recursos humans

- o Responsable del projecte: El/la cap de la Direcció del Programa d'Immigració.
- o 1 Coordinador/a, a nivell de ciutat, de la Direcció del Programa d'Immigració.

- 6 Agents d'acollida que realitzaran les sessions als 10 districtes, faran prospecció del territori i atenció individualitzada en els casos que sigui necessari.
- Traductors/res per algunes sessions, si s'escau.

g) Recursos materials (infraestructura, equipament i material)

- Per les sessions fixes, un local en cada districte amb capacitat per 20 persones, en un lloc emblemàtic i cèntric del districte, i preparat per desenvolupar una dinàmica grupal.
- Materials d'Acollida:
 - Guia d'acollida de Barcelona.
 - Guies d'acollida de butxaca de districte.
 - Power point per les sessions.
 - DVD d'acollida.
 - Altre material complementari.
- Recursos informàtics:
 - Adaptació de l'aplicació IRIS i elaboració, si s'escau, d'una nova aplicació en entorn web.
 - 6 ordinadors portàtils, 6 canons projectors i pantalles de projecció.
- Logístics:
 - Accés a l'aplicació informàtica per als 6 tècnics d'acollida.
 - Correu electrònic de l'Ajuntament.
- Difusió del projecte
 - Fulletons
 - Pòsters
 - Porta-fulletons

h) Pressupost

Concepte	Import
Implementació projecte i formació tècnics 6-11-2010 - 31-12-2009	12.507 €
Materials diversos	12.386 €
Total 2009	24.893 €
Realització sessions informatives 01-01-2010 - 31-12-2010	125.502 €
Traductors	21.500 €
Reedició de les guies de butxaca i distribució	16.000 €
Disseny, contingut i impressió del material específic	17.000 €
Total 2010	180.002 €
TOTAL	204.895 €

Barcelona, 11 de desembre de 2009